

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Norsk institutt for vannforskning, NIVA
Gaustadalléen 21
0349 Oslo

Miljøvernavdelingen

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.:
Deres dato:
Vår ref.: 2013/20094-4 M-FO
Saksbehandler: Jens Hertzberg
Direktetelefon: 22 00 36 51

Dato: 13.08.2015

Tillatelse etter forurensningsloven for Norsk institutt for vannforskning (NIVA) sin Marine forskningsstasjon på Solbergstrand

NIVA søkte 31.5.2012 Fiskeridirektoratet om endret tillatelse for eksisterende landbaserte akvakultur anlegg på lokalitet 10173 Solbergstrand i Akershus fylke. Søknaden gjelder en utvidelse av eksisterende tillatelse for laksefisk til også å gjelde en rekke arter fisk og krepsdyr. Akershus fylkeskommune har myndighet til å utstede endret tillatelse etter gjeldende regelverk innen akvakultur.

Bakgrunn

Anlegget på Solbergstrand ble i forbindelse med konsesjon fra Fiskeridirektøren 5.2.1991 også gitt en utslippstillatelse av Fylkesmannen i Oslo og Akershus etter forurensningsloven datert 2.2.1990.

Søknad fra NIVA av 31.5.2012 om endring i konsesjonsvilkårene er i ettertid endret, senest med opplysninger 15.6.2015 i forhold til endrede rammer for konsesjonssøknaden. Bakgrunnen er blant annet at Fiskeridirektoratet endret konsesjonsrammen for anlegget den 21.12.2005 fra å gjelde et konsesjonsvolum på 300 m³ til begrensning i forhold til konsesjonsbiomasse (maksimal stående biomasse) og satte denne til 7,5 tonn.

Det ble i utslippstillatelsen fra 1990 satt følgende vilkår:

- Produksjonsvolum: 5 tonn
- Maksimalt årlig utslipp av totalnitrogen og totalfosfor etter rensing med hjulfilter: 30 kg N og 15 kg P.
- Utslippspunkt til sjø: under 20 meters dyp.

Siden den gang er sanitæravløpet tilkoblet kommunalt avløp.

Beregnet utslipp for en produksjon på 5 tonn *etter* rensing ble beregnet av NIVA i forbindelse med utslippssøknaden i 1990 til 29,9-59 kg N og 19,7-24,6 kg P med förfaktor 1-1,25. Det samme estimatet legges til grunn i opplysninger fra NIVA i oversendelsen av 15.6.2015.

Fylkesmannens vurdering

Det fremkommer i søknaden fra NIVA at det vil være en økning av utslippsrammen av nitrogen og fosfor i forhold til tillatelsen fra 1990.

Gjødslingsforsøkene som tidligere er gjennomført, senest i 2012-2013, har medført at Fylkesmannen har gitt midlertidige endringer i konsesjonsrammene for tillatelsen fra 1990. Benyttes en førfaktor på 1,25 for en produksjonsramme på 5 tonn/år så vil det beregnede totalutslippet av nitrogen og fosfor øke til 60 kgN og 25 kgP. Denne økningen i utslippsrammen krever en ny tillatelse. På bakgrunn av at gjeldende tillatelse er fra 1990, ser Fylkesmannen det som naturlig samtidig å ta en gjennomgang av eksisterende tillatelse og dermed utarbeide en ny oppdatert tillatelse til NIVA sitt anlegg på Solbergstrand i Frogn kommune.

Når det gjelder Fylkesmannens vurdering etter naturmangfoldloven og etter lov om laksefisk og innlandsfisk m.v. vises det til våre uttalelser av 4.6.2012 og 28.8.2012. Det er i førstnevnte oversendelsesbrev også gjort en vurdering av konsekvensene av å øke den tillatte utslippsmengden i forbindelse med et gjødslingsforsøk i perioden 1.6.2012 til 31.12.2013. Tillatte utslippsmengder i denne perioden var på hhv 110 kg TN og 25 kg. Et årlig utslipp på 25 kg for totalt fosfor som er satt som øvre ramme i ny tillatelse, ble vurdert i vårt brev av 4.6.2012 som gjengis i avsnittet som følger. Fylkesmannen anser derfor å kunne forsvare økningene i tillatt utslippsmengde.

Vurdering 4.6.2012:

«I Oslofjorden er det fosfor som er ansett å være viktigste vekstbegrensende faktor for algevekst og det vil derfor være utslippsbegrensning av total fosfor som vil ha størst betydning, mens tilført nitrat vil ha en begrenset betydning.

Forskningsstasjonen ligger utenfor Drøbaksundet i et område som er eksponert og med betydelig vannstrøm. Plante- og dyrelivet på stedet er preget av arter som er følsomme for eutrofiering slik som sagtang, blæretang, sukkertare, sjøanemoner og blåskjell.

Fylkesmannen mener de omsøkte utslippene vil medføre en marginal ekstrabelastning på artssamfunnet og de enkelte artene i området, jf naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Dette er i tråd med de vurderinger som tidligere er gjort av Fagrådet for indre Oslofjord som i 2002 vurderte de totale tilførselene til indre Oslofjord til om lag 75 tonn fosfor og 2000 tonn nitrogen (Baalsrud og Magnusson, Fagrådet for Indre Oslofjord, 2002). Ut fra foreliggende kunnskap om den økologiske status på stedet må de omsøkte utslippene også anses å ha svært liten effekt, jf naturmangfoldloven §§ 8 og 10.»

Vedtak

Fylkesmannen gir Norsk institutt for vannforskning (NIVA) utslippstillatelse fra det landbaserte akvakultur anlegg som NIVA drifter på Solbergstrand i Frogn kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Ny tillatelse erstatter utslippstillatelsen av 2.2. 1990. Tillatelsen datert 2.2.1990 trekkes dermed tilbake med hjemmel i forurensningsloven § 18 tredje ledd.

Utslippstillatelsen med vilkår følger vedlagt.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Varsel om gebyr for saksbehandling

Fylkesmannens behandling av søknader om utslippstillatelser er omfattet av en gebyrordning.

Vedtaket betraktes her som en *ny* utslippstillatelse siden tidligere utslippsramme økes. Gebyrsats fastsettes avhengig av ressursforbruk ved arbeidet med tillatelsen. Det varsles her at bedriften skal betale et gebyr på kr. 21 000 for Fylkesmannens behandling av søknaden som er laveste gebyrsats for nye søknader, jf. forskrift om begrensning av forurensning av 01.06.04, § 39-4. Faktura vil deretter ettersendes fra Miljødirektoratet.

Dersom dere har merknader til gebyrvarselet, ber vi om at disse bli sendt innen 14 dager fra denne tillatelsen er gitt, jf. forvaltningsloven § 16.

Varsel om fastsettelse av risikoklasse

Fylkesmannen varsler fastsettelse av risikoklasse 4 for anlegget ved Solbergstrand. Alle tillatelser til virksomhet etter forurensningsloven gis nå med en egen risikoklasse som er relatert til det enkelte anlegget sitt potensial for forurensning og resipientens sårbarhet for utslipp. Det er fire risikoklasser, der risikoklasse 1 er for høyeste risiko, og risikoklasse 4 er for laveste risiko. Plassering i risikoklasse har betydning for graden av rutinemessig, formell kontakt mellom virksomheten og Fylkesmannen. Klassifiseringen har bl.a. innvirkning på hvor ofte Fylkesmannen er ventet å gjennomføre tilsyn med virksomheten, samt gebyrsats for tilsyn, jf. forurensningsforskriften § 39-6. Fylkesmannen kan endre risikoklassen (og andre vilkår i tillatelsen) med hjemmel i forurensningsloven § 18.

Dersom dere har merknader til varselet, ber vi om at disse bli sendt innen 14 dager fra denne tillatelsen er gitt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtakene, herunder plassering i risikoklasse og valg av gebyrsats kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller av andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om at vedtak er kommet inn. Eventuell klage skal angi hva det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen sendes Fylkesmannen.

Eventuell klage fører ikke til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller

Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med hilsen

Kari Skogen
faggruppeteleder

Jens Hertzberg
faggruppeteleder

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

1 Vilkår - Tillatelse etter forurensningsloven

Kopi til:

Fiskeridirektoratet

Kystverket sørøst

Akershus fylkeskommune

Frogn kommune

Postboks 185 Sentrum

Serviceboks 2

Postboks 1200 Sentrum

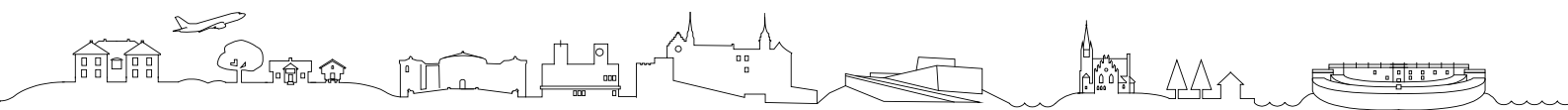
Postboks 10

5804 Bergen

6025 Ålesund

0107 Oslo

1441 DRØBAK

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Tillatelse etter forurensningsloven for Norsk Institutt for Vannforskning (NIVA) sin marine forskningsstasjon ved Solbergstrand i Frogn kommune

I medhold av lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall § 11, gir Fylkesmannen tillatelse for utslipp fra landbasert forsøksanlegg for akvakultur i salt- og ferskvann etter nærmere satte vilkår, hjemlet i § 16 i samme lov. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknad av 31.5.2012, samt oppdaterte opplysninger fremkommet under behandling av søknaden, senest pr.15.6.2015. Vilkårene fremgår av side 3-9.

Tillatelsen gjelder fra det tidspunktet virksomheten har fått endelig tillatelse etter akvakulturloven. Tillatelsen gjelder på de vilkår som er gitt i dette dokumentet.

Med hjemmel i § 18 i forurensningsloven erstatter denne tillatelsen tidligere tillatelse til utslipp fra akvakulturanlegget ved Marin forskningsstasjon Solbergstrand i Frogn kommune, gitt 2.2.1990 til Norsk Institutt for Vannforskning.

Dersom virksomheten ønsker å foreta endringer som kan ha miljømessig betydning i forhold til opplysninger som er gitt i søknaden, må dette på forhånd avklares skriftlig med Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

BEDRIFTSDATA:	MFS – Marin forskningsstasjon Solbergstrand
Ansvarlig bedrift	Norsk Institutt for Vannforskning
Postadresse	Gaustadalléen 21, 0349 Oslo
Akvakulturlokalitet¹	10173 Solbergstrand i Akershus
Gnr./Bnr.	8/73 i Frogn kommune samt 40/49 i Vestby kommune
E-postadresse	niva@niva.no
Org. nr (eies av)	855 869 942
Bedriftsnummer	979 598 564
NACE-kode	72.190 Annen forskning og annet utviklingsarbeid innen naturvitenskap og teknikk
NOSE-kode	110.18.00 Akvakultur

Fylkesmannens referanser:

Saksnr: 2013/20094	Tillatelse gitt 13.8.2015	Risikoklasse ² : 4
Utslippstillatelsen er basert på konsesjon med reg.nr.A-F-1 ¹		
 Kari Skogen Faggrupeleder		 Jens Hertzberg saksbehandler/faggrupeleder

¹ Jf Akvakulturregisteret: <http://www.fiskeridir.no/register/akvareg/>

² Jf Forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

Innholdsfortegnelse

1. Hva tillatelsen omfatter.....	3
1.1 <i>Produksjonsforhold/utslippsforhold .....</i>	3
2. Generelle vilkår	3
2.1 <i>Utslippsbegrensninger .....</i>	3
2.2 <i>Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig .....</i>	3
2.3 <i>Tiltak ved økt forurensningsfare eller unormale driftsforhold.....</i>	3
2.4 <i>Internkontroll .....</i>	4
2.5 <i>Føre-var prinsippet, best tilgjengelig teknikker og utskiftning av utstyr.....</i>	4
3. Utslipp til vann	4
3.1 <i>Utslippsmengder .....</i>	4
3.2 <i>Utslippsreduserende tiltak, renseanlegg m.m. ....</i>	5
3.2.1 <i>Vannforbruk .....</i>	5
3.2.2 <i>Fôring .....</i>	5
3.2.3 <i>Renseanlegg .....</i>	5
3.3 <i>Utslippssted for prosessavløp.....</i>	5
3.4 <i>Overflatevann .....</i>	5
3.5 <i>Sanitæravløpsvann.....</i>	5
4. Utslipp til luft.....	5
5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter	6
7.1 <i>Generelle krav .....</i>	6
7.2 <i>Organisk produksjonsavfall .....</i>	7
7.3 <i>Medisiner og kjemikalierester .....</i>	7
7.4 <i>Håndtering av annet avfall.....</i>	8
8. Forebyggende og beredskapsmessig tiltak mot akutt forurensning.....	8
8.1 <i>Miljørisikovurdering.....</i>	8
8.2 <i>Forebyggende tiltak .....</i>	8
8.3 <i>Etablering av beredskap .....</i>	8
8.4 <i>Varsling av akutt forurensning .....</i>	8
9. Utslippskontroll	9
9.1 <i>Måling og beregning av utslipp .....</i>	9

1. Hva tillatelsen omfatter

1.1 Produksjonsforhold/utslippsforhold

Tillatelsen gjelder forurensning fra akvakultur. Tillatelsen er basert på en maksimalt tillatt stående biomasse på 7500 kg og en maksimal årlig produksjon på 5000 kg.

Ved vesentlige endringer skal virksomheten søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig i vilkårene i pkt. 3, eller de er så små at de anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

Utslippene er normalt proporsjonale med produksjonsmengden og benyttet førmengde. Ved eventuell reduksjon av produsert biomasse eller stående biomasse i forhold til det som er lagt til grunn i søknaden skal dette medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare eller unormale driftsforhold.

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendig for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, også om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles jf. pkt. 8.4.

2.4. Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift³ om dette. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen og relevante lover og forskrifter. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktivitetene som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold ved anlegget. De ansatte må ha god kunnskap om mulige utslipp, og må arbeide aktivt gjennom egen kontroll for å hindre skade eller ulempe for miljøet, og for å forebygge at utslipp kan skje.

Anlegget skal ha en stedlig representant som er ansvarlig i henhold til kravene i denne tillatelsen og generelle krav i forurensningsloven med forskrifter, samt ansvarlig for overvåking og vedlikehold av internkontrollen når det gjelder ytre miljø.

2.5 Føre-var prinsippet, best tilgjengelig teknikker og utskifting av utstyr

Anlegget skal etterleve forurensningslovens føre-var-prinsipp for å redusere miljøpåvirkningen av driften og forbruket av ressurser. Dette gjelder for alle interne produksjonsprosesser, samt rensing av avløp.

Virksomheten plikter som en del av sin internkontroll å holde seg oppdatert på dokumentasjonen som finnes for bransjen når det gjelder de best tilgjengelige teknikker (BAT)⁴. Anlegget skal bruke beste tilgjengelige teknikker så langt som råd, når dette ikke medfører urimelige kostnader.

Dersom virksomheten planlegger utskifting av utstyr som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensning på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, er det meldeplikt til Fylkesmannen⁵.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsmengder

Det er satt utslippsgrenser for årlig utslipp av total nitrogen og total fosfor i avløpsvannet til sjøresipient som følger.

Årlig utslipp av total nitrogen: 60 kg

Årlig utslipp av total fosfor: 25 kg

---

³ Forskrift 6.12.1996 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).

⁴ Begrepet BAT er i utgangspunktet knyttet til bedrifter som er omfattet av EUs IPPC-direktiv, som akvakultur foreløpig ikke er omfattet av. Forurensningsloven § 2, 1. Ledd pkt. 3 viser til lignende generell retningslinje på forurensningsområdet: "For å unngå og begrense forurensning og avfallsproblemer skal det tas utgangspunkt i den teknologi som ut fra en samlet vurdering av nåværende og framtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater." Forslag til BAT-dokumentasjon for akvakultur foreligger per i dag for eksempel fra Nordisk Ministerråd, jf rapporten TemaNord 2005:528, Beste tilgjengelige teknikker for fiskeoppdrett i Norden (2005).

⁵ Jf Forurensningsloven § 19

Se ellers vilkår med hensyn til rensing av avløpet (pkt. 3.2.3). Utslippene til vann skal reduseres i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig.

Det skal utføres jevnlige målinger av utslipp til vann. Prøvetaking og analyser skal gjennomføres i samsvar med krav i pkt. 9.

3.2. Utslppsreduerende tiltak, renseanlegg m.m.

3.2.1. Vannforbruk

Forbruket av vann skal i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig tilpasses anlegget sitt faktiske behov i produksjonen og en størst mulig renseseffektivitet i renseanlegget. Overforbruk av vann skal ikke forekomme.

3.2.2. Fôring

Ved fôring av fisken skal tap og spill av fôr reduseres mest mulig. Fôrfaktor bør ikke bli vesentlig høyere enn 1,0. Det er bare tillatt å bruke tørrfôr.

3.2.3. Renseanlegg

Før utslipp til resipienten skal avløpsvannet renses mekanisk gjennom et primærrenseanlegg, dvs. at avløpsvannet skal renses i silanlegg, mekanisk sedimenteringsanlegg eller annen type renseanlegg.

3.3 Utslppssted for prosessavløp

Avløpsvannet skal føres ut i sjøen på 20-30 meters dyp slik at avløpsvannet ikke når overflaten om sommeren og at forurenset vann ikke blir ført tilbake til strandsonen.

3.4. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

3.5. Sanitæravløpsvann

Ved tilknytning til offentlig avløpsnett fastsetter den ansvarlige for nettet nærmere krav.

4. Utslipp til luft

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Fôrlagring, spyling, rengjøring og tørking av utstyr, håndtering av avfall og andre aktiviteter ved anlegget skal foregå på en slik måte at det ikke fører til nevneverdige luktulempere for naboer eller andre utenfor virksomheten sitt område.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Virksomheten plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på eget området og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen.⁶

6. Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, herunder hjelpekjemikalier som vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

Kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal være testet med hensyn til nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet. Bare laboratorier som er godkjent i henhold til Good Laboratory Practice (GLP) og/eller akkreditert i henhold til NS-EN/IEC 17025:1999, kan benyttes til uttesting.

Bedriften plikter å etablere et system for substitusjon av kjemikalier og råstoffer. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og råstoffer som benyttes, og av om alternativer finnes. Så vel skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁷

7. Avfall

7.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften.⁸

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i

---

⁶ Jf Forurensningsforskriften kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

⁷ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Brenning av avfall er ikke tillatt uten at det skjer i forbrenningsovn med særskilt tillatelse fra Fylkesmannen.

Mellomlagring av avfall skal skje på særskilt avsatt område.

Lagring av farlig avfall skal skje under tak og lageret skal være sikret mot tilgjengelighet for uvedkommende. Lagring av farlig avfall skal skje på ugjennomtrengelig fast dekke og lagringsplassen må være utformet slik at den sikrer mot forurensningsfare ved uhell. Alle avfallstyper skal være varig merket med innhold og evt. faremerke. Farlig avfall skal ikke blandes med annet avfall og skal ikke lagres lenger enn 12 mnd.

7.2. Organisk produksjonsavfall

Død fisk, fôrrester, slam, fett mv. skal håndteres på en slik måte at det ikke oppstår fare for forurensning. Anlegget skal ha beredskap for å kunne håndtere massiv fiskedød.

Død fisk skal tas forsvarlig hånd om. Oppsamlet død fisk skal konserveres omgående ved ensilering, frysing el.l. og føres til eget lager. Ved ensilering skal fisken kvernes.

Oppsamlet avfall som ikke inneholder antibiotika skal, så langt som mulig, utnyttes til fôrprodukt eller gjødsel/jordforbedringsmiddel, og skal håndteres i henhold til gjeldende regelverk⁹ på dette området.

Akvakulturanlegget skal ha en kriseplan for å håndtere store mengder død fisk, ved for eksempel sykdom.

Antibiotikaholdig død fisk og annet antibiotikaholdig avfall eller slam skal lagres i eget lager. Lageret skal ha nok kapasitet, både til avfall ved vanlig drift og avfall ved sykdom.

Dumping av død fisk og annet avfall i sjøen er ikke tillatt.

Alt slam fra renseanlegg med mer skal transporteres til godkjent anlegg for mottak/håndtering. Transporten skal skje på en slik måte at det oppstår minst mulig ulempe, lukt m.v.

7.3. Medisiner og kjemikalierester

Ubenyttede rester av medisinfôr, antibiotika, insekticid og andre miljøfarlige stoff, inkludert emballasje, må samles og lagres forsvarlig, før det blir levert til produsent eller annen godkjent mottaker.

---

⁹ Forskrift om transport og behandling av animalsk avfall, og anlegg som behandler animalsk avfall (FOR-1999-11-05-1148), Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav (FOR-2003-07-04-951), og annet relevant regelverk, evt. senere utgaver.

7.4. Håndtering av annet avfall

Farlig avfall, samt emballasje, plast, papir, isopor og annet produksjonsavfall som ikke kommer inn under pkt. 7.2 og 7.3 skal mellomlagres på forsvarlig måte og leveres til godkjent avfallsmottak for slike avfallstyper. Virksomheten må kunne dokumentere levert avfallsmengde fordelt på ulike typer.

8. Forebyggende og beredskapsmessig tiltak mot akutt forurensning

8.1. Miljørisikovurdering

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Det skal gjennomføres en kritisk gjennomgang av forhold som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp.

Miljørisikovurderingen skal dokumentere og omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning av vann, grunn og luft inne på anleggets område eller utenfor samt en vurdering av hvorledes en kan forebygge dette. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

8.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes.

Virksomheten skal ha en oppdatert liste over de forebyggende tiltakene.

8.3. Etablering av beredskap

Virksomheten skal, på bakgrunn av risikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning (beredskapsplan). Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikovurderingen som virksomheten til enhver tid representerer.

8.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldene forskrift¹⁰. Melding om akutt forurensning skal gjøres til brannvesenet (tlf. 110).

Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen på e-post:

fmoaakuttutslipp@fylkesmannen.no.

---

¹⁰ Forskrift av 9.7.1992 om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning.

Unormale driftsforhold ellers, som ikke blir omfattet av definisjonen av akutt forurensning, skal varsles til Fylkesmannen så snart som mulig, og senest nærmest følgende arbeidsdag

Fylkesmannen skal holdes skriftlig orientert om årsaken til hendelsen og tiltak som er satt i verk eller som er planlagt for å motvirke og avgrense virkninger og hindre gjentakelser.

9. Utslippskontroll

9.1. Måling og beregning av utslipp

Bedriften skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til vann, og disse skal utføres slik at de blir representative for virksomheten sine faktiske utslipp. Bedriften skal på forespørsel til enhver tid kunne dokumentere at utslippskravene blir etterlevd, jf internkontrollen.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive fastlegging av målemetode og prøvetakningsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Bedriften skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.